

KRITÉRIA HODNOCENÍ DÍLČÍCH ZKOUŠEK MATURITNÍ ZKOUŠKY Z ČESKÉHO JAZYKA A LITERATURY

Písemná práce z českého jazyka a literatury

- Písemnou práci z českého jazyka a literatury se rozumí **vlastnoručně napsaný souvislý text**, jehož minimální rozsah je 250 slov. Písemná práce trvá nejméně 110 minut včetně času na volbu zadání. Při konání písemné práce má žák možnost použít Pravidla českého pravopisu.
- Pro písemnou práci ředitel/ka školy stanoví nejméně 4 zadání, která se žákům zpřístupní bezprostředně před zahájením zkoušky. Po zahájení zkoušky si žák 1 zadání zvolí. Zadání písemné práce obsahuje název zadání, způsob zpracování zadání a popřípadě výchozí text k zadání.
- V případě, kdy je písemná práce v prvním z kritérií (vytvoření textu podle zadaných kritérií) hodnocena počtem bodů „0“, podle dalších kritérií se již nehodnotí a výsledný počet bodů za písemnou práci je roven „0“. Závazně se hodnotí **0 body**, pokud text splňuje alespoň jednu z těchto charakteristik:
 - 0 **obsah, téma:** text nepojednává o zadaném tématu, vyjadřuje se k jinému tématu a nijak se nesnaží reflektovat téma uvedené v zadání písemné práce (není tedy splněno dílčí kritérium 1A);
 - 0 **útvár:** text **prokazatelně** nevykazuje charakteristiky daného útvaru, resp. komunikační situace, která je předmětem zadání (není tedy splněno dílčí kritérium 1B);
 - 0 **rozsah textu:** text nesplňuje požadovaný rozsah slov (tj. 250 slov), a to ani v rámci stanovené tolerance (-50 slov).

Ústní zkouška z českého jazyka a literatury

- Pro ústní zkoušku z českého jazyka a literatury určí ředitel školy v souladu s rámcovým a školním vzdělávacím programem daného oboru vzdělání maturitní seznam nejméně 60 literárních děl. Zároveň ředitel školy stanoví kritéria pro sestavení vlastního seznamu literárních děl žákem. Maturitní seznam literárních děl a kritéria jsou platná i pro opravňovací zkoušku a náhradní zkoušku.
- Z maturitního seznamu literárních děl a v souladu s kritérii žák připraví vlastní seznam literárních děl v počtu stanoveném ředitelem/kou školy. Žák odevzdá seznam řediteli školy nebo jím pověřené osobě do 31. března roku, v němž se maturitní zkouška koná, pro jarní zkušební období a do 30. června roku, v němž se maturitní zkouška koná, pro podzimní zkušební období.
- Ústní zkouška se uskutečňuje formou řízeného rozhovoru s využitím pracovního listu obsahujícího úryvek nebo úryvky z konkrétního literárního díla. Součástí pracovního listu je i zadání ověřující znalosti a dovednosti žáka vztahující se k učivu o jazyce a slohu.
- Bezprostředně před zahájením přípravy k ústní zkoušce si žák vylosuje číslo pracovního listu. V jednom dni nelze losovat dvakrát pracovní list ke stejnému literárnímu dílu. Neodevzdá-li žák do 31. března (30. června) vlastní seznam literárních děl, losuje si u zkoušky z pracovních listů ke všem dílům maturitního seznamu literárních děl.

Hodnocení zkoušek profilové části maturitní zkoušky

- Každá část zkoušky je hodnocena samostatně. Hodnocení každé části zkoušky se zohlední v návrhu výsledného hodnocení zkoušky, hodnocení písemné práce tvoří 40 % a hodnocení ústní zkoušky 60 % celkového hodnocení.
- Žák zkoušku vykoná úspěšně, pokud úspěšně vykoná všechny části dané zkoušky.

- Hodnocení každé zkoušky profilové části se provádí podle klasifikační stupnice
 - o 1 - výborný,
 - o 2 - chvalitebný,
 - o 3 - dobrý,
 - o 4 - dostatečný,
 - o 5 - nedostatečný.
- Písemná práce se hodnotí podle kritérií v příloze č. 1. Každé kritérium se hodnotí na škále 0-5 bodů. Maximální počet bodů je 30. Žák vykoná dílčí zkoušku úspěšně, pokud dosáhne minimálně 12 bodů.
- Ústní zkouška se hodnotí podle kritérií v příloze č. 2. Každé kritérium se hodnotí na škále 0-4 body. Maximální počet bodů je 28. Žák vykoná dílčí zkoušku úspěšně, pokud dosáhne minimálně 12 bodů. Zároveň platí, že v kritériu Analýza uměleckého textu musí získat minimálně 5 bodů a za kritéria Analýza uměleckého textu a Literárně historický kontext musí v součtu získat minimálně 6 bodů.
- Hodnocení každé části na základě dosažených výsledků se převede do klasifikační stupnice podle tabulky v příloze č. 3.

1. Vytvoření textu podle zadaných kritérií	
1A – téma, obsah	
1B – komunikační situace, slohový útvar	
2. Funkční užití jazykových prostředků	
2A – pravopis, tvarosloví a slovtvorba	
2B – lexikum:	• adekvátnost jazykových prostředků vzhledem ke komunikační situaci / slohového útvaru • použití pojmenování v odpovídajícím významu • šíře a pestrost slovní zásoby
3. Syntaktická a kompoziční výstavba textu	
3A – větná syntax, textová koheze:	• výstavba větných celků • odkazování v textu • prostředky textové návaznosti
3B – nadvětná syntax, koherence textu:	• kompozice textu • strukturovanost a členění textu • soudržnost textu • způsob vedení argumentace

BODOVÁ ŠKÁLA HODNOCENÍ PÍSEMNÝCH PRACÍ

	0	1	2	3	4	5
1A		Text se nevztahuje k zadanému tématu.	Text se od zadaného tématu podstatně odklání a/nebo je téma zpracováváno povrchně.	Text v zásadě odpovídá zadanému tématu a zároveň je téma zpracováno v zásadě funkčně.	Text odpovídá zadanému tématu a zároveň je téma zpracováno funkčně.	Text plně odpovídá zadanému tématu a zároveň je téma zpracováno plně funkčně.
1B	Text prokazatelně nevykazuje charakteristiky zadaného útvaru a reaguje na jiné vymezení komunikační situace.	Text vykazuje značné nedostatky vzhledem k zadané komunikační situaci a zadanému útvaru.	Text vykazuje nedostatky vzhledem k zadané komunikační situaci a zadanému útvaru.	Text v zásadě odpovídá zadané komunikační situaci a zadanému útvaru.	Text odpovídá zadané komunikační situaci a zadanému útvaru.	Text plně odpovídá zadané komunikační situaci a zadanému útvaru.
2A	Pravopisné a tvaroslovné chyby se vyskytují ve vysoké míře (10 a více chyb). Chyby mají zásadní vliv na čtenářský komfort adresáta.	Pravopisné a tvaroslovné chyby se vyskytují ve větší míře (8-9 chyb). Chyby mají vliv na čtenářský komfort adresáta.	Pravopisné a tvaroslovné chyby se objevují často (6-7 chyb). Některé chyby mají vliv na čtenářský komfort adresáta.	Pravopisné a tvaroslovné chyby se objevují místy (4-5 chyb). Chyby v zásadě nemají vliv na čtenářský komfort adresáta.	Pravopisné a tvaroslovné chyby se objevují jen ojediněle (2-3 chyby). Chyby nemají vliv na čtenářský komfort adresáta.	Pravopisné a tvaroslovné chyby se téměř nevyskytují (0-1 chyba). Případné chyby nemají vliv na čtenářský komfort adresáta.
2B	Slovní zásoba je nemotivovaně chudá až primitivní. V textu se vyskytují ve vysoké míře výrazy, které jsou nevhodně volené vzhledem k označované skutečnosti. Volba slov a slovních spojení zásadně narušuje porozumění textu.	Slovní zásoba je nemotivovaně chudá. V textu se ve větší míře vyskytují výrazy, které jsou nevhodně volené vzhledem k označované skutečnosti. Volba slov a slovních spojení narušuje porozumění textu.	Slovní zásoba je spíše chudá. V textu se často vyskytují výrazy, které jsou nevhodně volené vzhledem k označované skutečnosti. Volba slov a slovních spojení občas narušuje porozumění textu.	Slovní zásoba je vzhledem ke zvolenému zadání postačující, ale nikoli potřebně pestrá a bohatá. V textu se místy vyskytují výrazy, které jsou nevhodně volené vzhledem k označované skutečnosti. Volba slov a slovních spojení v zásadě narušuje porozumění textu.	Slovní zásoba je spíše bohatá, rozmanitě lexikální prostředky jsou téměř vždy funkční. V textu se jen ojediněle vyskytne výraz, který je nevhodně volený vzhledem k označované skutečnosti. Volba slov a slovních spojení narušuje porozumění textu.	Slovní zásoba je motivovaně bohatá, rozmanitě lexikální prostředky jsou plně funkční. V textu se nevyskytují výrazy, které jsou nevhodně volené vzhledem k označované skutečnosti. Volba slov a slovních spojení narušuje porozumění textu.
3A	Výstavba větných celků je nemotivovaně jednoduchá až primitivní, nebo je ve vysoké míře přetížena. Nemotivované odchylky od pravidelné větné stavby se v textu vyskytují ve vysoké míře. Nedostatky mají zásadní vliv na čtenářský komfort adresáta.	Výstavba větných celků je nemotivovaně jednoduchá, nebo přetížena. Nemotivované odchylky od pravidelné větné stavby se v textu vyskytují ve větší míře. Nedostatky mají vliv na čtenářský komfort adresáta.	Výstavba větných celků je spíše vyvážená, nebo přetížena. Nemotivované odchylky od pravidelné větné stavby se v textu vyskytují občas. Nedostatky mají občas vliv na čtenářský komfort adresáta.	Výstavba větných celků je v zásadě promyšlená a syntaktické prostředky jsou vzhledem ke komunikační situaci v zásadě funkční. Místy se objevují nemotivované odchylky od pravidelné větné stavby. Nedostatky mají místy vliv na čtenářský komfort adresáta.	Výstavba větných celků je promyšlená a syntaktické prostředky jsou vzhledem ke komunikační situaci téměř vždy funkční. Nemotivované odchylky od pravidelné větné stavby se v textu vyskytují jen ojediněle. Nedostatky nemají vliv na čtenářský komfort adresáta.	Výstavba větných celků je promyšlená a syntaktické prostředky jsou vzhledem ke komunikační situaci plně funkční. Nemotivované odchylky od pravidelné větné stavby se v textu nevyskytují. Čtenářský komfort adresáta není narušován.
3B	Text je nesoudržný a chaotický Členění textu je nelogické Text je argumentačně nezvládnutý Adresát musí vynaložit velké úsilí, aby se v textu zorientoval, nebo se v textu neorientuje vůbec	Kompozice textu je nepřehledná V členění textu se ve větší míře vyskytují nedostatky Argumentace je ve větší míře nesrozumitelná Adresát musí vynaložit úsilí, aby se v textu zorientoval	Kompozice textu je spíše nahodilá. V členění textu se často vyskytují nedostatky Argumentace je občas nesrozumitelná. Organizace textu má vliv na čtenářský komfort adresáta	Kompozice textu je v zásadě vyvážená Text je až na malé nedostatky vhodně členěn a logicky uspořádán. Argumentace je v zásadě srozumitelná Organizace textu v zásadě nemá vliv na čtenářský komfort adresáta.	Kompozice textu je promyšlená a vyvážená. Text je vhodně členěn a logicky uspořádán. Argumentace je srozumitelná. Organizace textu nemá vliv na čtenářský komfort adresáta.	Kompozice textu je precizní Text je vhodně členěn a logicky uspořádán. Argumentace je velmi vyspělá Organizace textu nemá vliv na čtenářský komfort adresáta.

A. CHARAKTERISTIKA UMĚLECKÉHO TEXTU**Analýza uměleckého textu**

I. část

- zasazení výňatku do kontextu díla
- literární druh a žánr
- název/téma/motivy
- časoprostor
- kompoziční výstavba

II. část

- charakteristika postav
- vyprávěcí postup (vypravěč, typy promluv)
- veršová výstavba u poezie

III. část

- jazykové prostředky a jejich funkce ve výňatku

Literárně historický kontext

- zařazení díla do kontextu autorovy tvorby
- zařazení autora do literárního / obecně kulturního kontextu (charakteristika doby, umělecký směr, další autoři a jejich díla)
- srovnání s jinými díly, adaptace

B. CHARAKTERISTIKA NEUMĚLECKÉHO TEXTU

I. část

- souvislost mezi výňatky
- hlavní myšlenka textu
- komunikační situace (slohovorní činitelé – účel, autor, adresát apod.)

II. část

- jazykové prostředky a jejich funkce v textu
- kompoziční výstavba textu
- slohový postup
- slohový útvar
- funkční styl

C. VÝPOVĚĎ V SOULADU S JAZYKOVÝMI NORMAMI

BODOVÁ ŠKÁLA HODNOCENÍ ÚSTNÍ ZKOUŠKY

	0	1	2	3	4
ANALÝZA UMĚLECKÉHO A NEUMĚLECKÉHO TEXTU	• Ve sdělení se ve vysoké míře vyskytují nedostatky. • Pomoc zkoušejícího je nutná ve vysoké míře. • Analýza textu je nedostatečná. • Tvrzení jsou nedostatečně doložena konkrétními textovými pasážemi.	• Ve sdělení se ve větší míře vyskytují nedostatky. • Pomoc zkoušejícího je nutná ve větší míře. • Analýza textu je dostatečná. • Tvrzení jsou dostatečně doložena konkrétními textovými pasážemi.	• Ve sdělení se občas objevují nedostatky. • Pomoc zkoušejícího je nutná občas. • Analýza textu je dobrá. • Tvrzení jsou dobře doložena konkrétními textovými pasážemi.	• Sdělení odpovídá zadání, nedostatky se objevují ojediněle. • Pomoc zkoušejícího je nutná ojediněle. • Analýza textu je velmi dobrá. • Tvrzení jsou velmi dobře doložena konkrétními textovými pasážemi.	• Sdělení zcela odpovídá zadání, nedostatky se nevyskytují. • Pomoc zkoušejícího není nutná. • Analýza textu je výborná. • Tvrzení jsou výborně doložena konkrétními textovými pasážemi.
CHARAKTERISTIKA LITERÁRNĚHISTORICKÉHO KONTEXTU	• Ve sdělení se ve vysoké míře vyskytují nedostatky. • Pomoc zkoušejícího je nutná ve vysoké míře.	• Ve sdělení se ve větší míře vyskytují nedostatky. • Pomoc zkoušejícího je nutná ve větší míře.	• Ve sdělení se občas objevují nedostatky. • Pomoc zkoušejícího je nutná občas.	• Sdělení odpovídá zadání, nedostatky se objevují ojediněle. • Pomoc zkoušejícího je nutná ojediněle.	• Sdělení zcela odpovídá zadání, nedostatky se nevyskytují. • Pomoc zkoušejícího není nutná.
VÝPOVĚĎ V SOULADU S JAZYKOVÝMI NORMAMI A ZÁSADAMI JAZYKOVÉ KULTURY	• Výpověď je ve vysoké míře v rozporu s jazykovými normami a se zásadami jazykové kultury. • Projev není plynulý, v jeho struktuře se ve vysoké míře vyskytují nedostatky. <i>nebo</i> • Projev nelze hodnotit, žák téměř nebo vůbec nekomunikuje. • Argumentace je nedostatečná.	• Výpověď je ve větší míře v rozporu s jazykovými normami a se zásadami jazykové kultury. • Projev není plynulý, v jeho struktuře se ve větší míře vyskytují nedostatky. • Argumentace je dostatečná.	• Výpověď je občas v rozporu s jazykovými normami a se zásadami jazykové kultury. • Projev není občas plynulý, v jeho struktuře se občas vyskytují nedostatky. • Argumentace je dobrá.	• Výpověď je v souladu s jazykovými normami a se zásadami jazykové kultury, nedostatky se objevují ojediněle. • Projev je plynulý a vhodné strukturovaný, nedostatky se objevují ojediněle. • Argumentace je velmi dobrá.	• Výpověď je v souladu s jazykovými normami a se zásadami jazykové kultury, nedostatky se téměř nevyskytují. • Projev je plynulý a vhodné strukturovaný, nedostatky se téměř nevyskytují. • Argumentace je výborná.

PÍSEMNÁ PRÁCE	
BODY	ZNÁMKA
30-26	1 – VÝBORNÝ
25-22	2 – CHVALITEBNÝ
21-17	3 – DOBRÝ
16-12	4 – DOSTATEČNÝ
11-0	5 – NEDOSTATEČNÝ

ÚSTNÍ ZKOUŠKA	
BODY	ZNÁMKA
28-25	1 – VÝBORNÝ
24-21	2 – CHVALITEBNÝ
20-17	3 – DOBRÝ
16-12	4 – DOSTATEČNÝ
11-0	5 – NEDOSTATEČNÝ

Zpracovala 1. 9. 2025 PhDr. Mgr. Monika Machalová, vedoucí předmětové komise ČJL.

Machalová

PORG Brno - gymn. škola,
základní škola a mateřská škola, o.p.s.
Mendlovo náměstí 1/3,4
Staré Brno, 603 00 Brno
IČ/ 255 46 210
®